

KUTSESTANDARD

Harvesterioperaator, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Harvesterioperaatori 4. taseme kutsestandard on välja töötatud:

- Isikute kutsealase kompetentsuse hindamiseks
- Erialaste täiendkoolituste õppekavade aluseks
- Kutsehariduse vastava taseme õppekava aluseks

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Harvesterioperaator, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
<p>Harvesterioperaator, tase 4 on oskustöötaja, kes teeb metsakasvatusega ja puidu varumisega seotud töid ja väärtustab looduskeskkonda. Ta töötab harvesteriga, tunneb selle ehitust ja hooldamise põhimõtteid. Harvesterioperaator valib lähtuvalt metsakasvatustlikust otsusest raiutavad puud ning langetab, laasib ja järkab tüved nõutava kvaliteedi ja parameetritega sortimentideks, tagades optimaalse majandusliku tulemi ning metsade ökoloogilise ja majandusliku kestvuse. Harvesterioperaator arvestab tema tööle eelnenud ja järgnevate tööloikudega, nende sujuvusega ning puidu sortimentidele ja kokkuveoteedele esitatud nõuetega.</p>
A.2 Tööosad
<p>A.2.1 Hooldus- ja uuendusraie tegemine</p> <ol style="list-style-type: none"> Metsamasina juhtimine Raielangi õigsuses veendumine Järkamisfaili koostamine Raiutavate puude valimine Puidu sortimendi tootmine Puidu sortimendi koondamine ja raporti väljastamine Harvesteri kontrollmõõtmise tegemine Elektroonsete andmete vastuvõtmine ja edastamine <p>A.2.2 Harvesteri seadistamine ja hooldamine</p> <ol style="list-style-type: none"> Harvesteri korrasoleku jälgimine Harvesteri löikepea mehhanismide hooldamine Harvesteri hoolduse ja remondivajaduse määratlemine Hooldus- ja remondijäätmete käitlemine
A.3 Töö keskkond ja eripära
<p>Harvesterioperaatori töökeskkonnaks on mets. Tööaeg on paindlik ja vahetustega, mille tõttu võib see toimuda ka öisel ajal või pühadel. Töö toimub osaliselt välitingimustes ja sõltub ilmastikust. Harvesterioperaator töötab töökohal üksi ja võtab talle antud volituste piires iseseisvalt vastu otsuseid. Töö on keskmisest kõrgema ohtlikkusega, tööõnnetuste vältimiseks on harvesterioperaatoril kohustus kasutada tööle vastavat turvavarustust ning järgida tööohutusnõudeid.</p>
A.4 Töövahendid
<p>Harvesterioperaatori põhiliseks töövahendiks on harvester ehk metsalangetustraktor.</p>

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Kutsealal töötamine eeldab orienteerumisvõimet looduses ja füüsilist vastupidavust. Vajalikud on ruumilise mõtlemise võime ja rutiinitaluvus, samuti käelise tegevuse täpsus, sujuvus ja kiirus. Kasuks tulevad otsustus-, vastutus- ja keskendumisvõime.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
4. taseme harvesterioperaatoril on erialane kutseharidus või ta on omandanud kutseoskused praktilise töö käigus.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Harvesterioperaator, raiemasina operaator, harvesterijuht.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Harvesterioperaator, tase 4 kutse tõendamiseks on vajalik kompetentside B.2.1, B.2.2 ja B.2.3 (läbiv kompetents) tõendamine.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Hooldus- ja uuendusraie tegemine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> Juhib harvesteri, arvestades looduslikke tingimusi ja etteantud tööülesannet. Veendub kaarti või elektroonilisi abivahendeid kasutades raielangi õigsuses. Seadistab masina, koostab või kohandab järkamisfaili, lähtudes tootmisülesandest ja kasutusjuhendist. Valib metsakasvatustlikust eesmärgist (puude kasvutingimuste parandamine, tulevikupuistu koosseisu kujundamine, optimaalse puude vahekauguse tagamine, säilik- ja seemnepuude valik ja ökotoni kujundamine jm) lähtudes kasvama jäävad puud. Toodab puidu sortimente vastavalt tootmisülesandes toodud kvaliteedi- ja parameetrite nõuetele. Hindab tööülesandest lähtudes puidu sortimenti ja kontrollib raie kvaliteeti. Koondab tootmisülesandest lähtudes puidu sortimendi ja väljastab laoandmete saamiseks toodangu raporti, kasutades harvesteri arvutit või teisi sobivaid infotehnoloogilisi seadmeid. Teeb harvesteri kontrollmõõtmist, kasutades kalibreerimisklupet ja mõõdulinti ning järgides tarkvara juhiseid. Võtab tööülesandest lähtudes vastu ja edastab elektroonilisi andmeid. <p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> põhilised puu- ja põõsaliigid, nende omadused ja hooldamise põhimõtted; säilik- ja seemnepuude valiku ning ökotoni kujundamise põhimõtted; metsakasvatustlikud eesmärgid; puidu sortimendi kvaliteedinõuded ja puidurikked; puude enamlevinud kahjustused; puiduvarumistehnoloogiad; harvesteriga töötamise põhimõtted; kalibreerimisklupe kasutamise põhimõtted; relaskoopmõõtmise põhimõtted; valdkonnas kasutatavate infotehnoloogiliste seadmete kasutamise põhimõtted; kaartide kasutamise põhimõtted. 	
B.2.2 Harvesteri seadistamine ja korrashoid	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> Jälgib igapäevaselt töö käigus harvesteri korrasolekut ja hooldusvälpasid. Masina rikete ilmnemisel katkestab töö. Hooldab jooksvalt harvesteri lõikepead. 	

3. Seadistab harvesteri töökohaasendi endale sobivaks, arvestades ergonoomiat, töö iseloomu ja tööülesannet.
4. Teeb kindlaks töö käigus tekkinud mehaanilised, elektrilised ja hüdraulilised rikked ja kõrvaldab need oma pädevuse piires. Teeb masinale regulaarseid hooldustöid, lähtudes kasutusjuhendist ja hoolduse vajadusest.
5. Käitleb keskkonnanõudeid silmas pidades hooldus- ja remondijäätmeid.

Teadmised:

- 1) harvesteri töö-, seadistamis- ja hoolduspõhimõtted;
- 2) ilmastikutingimuste ja valedes töövõtete mõju töömehhanismidele;
- 3) jäätmekäitlusnõuded.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.3 Harvesterioperaator, tase 4 kutset läbiv kompetents	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mõistab oma tegevuse mõju metsa eluringile. 2. Mõistab oma rolli puiduvarumise tehnoloogilises ahelas. 3. Kasutab materjale ja töövahendeid heaperemehelikult ja säästlikult ning töötab ettevõtte kasumlikkust järgides. 4. Kasutab harvesteriga töötamisel säästvaid töövõtteid. 5. Lähtub oma tegevuses töökeskkonna ja ohutusnõuetest. Kasutab ohutuid töövõtteid ja ettenähtud kaitsevahendeid. 6. Hindab tööga seotud ohufaktoreid: väldib ja ennetab metsa-, pinnase- ja keskkonnakahjustuse tekkimist ning teisi tööga kaasneva võivad riskid oma tööloiguse. Võtab kasutusele sobivad abinõud riskide maandamiseks. 7. Annab õnnetusjuhtumi korral vältimatut abi, kutsub professionaalse abi ja teatab õnnetusjuhtumist tööandjale. 8. Kasutab oma töös arvutit, nutiseadmeid ja muid tehnoloogilisi abivahendeid: arvuti- ja internetikasutamise põhitõed, internetiturvalisus, erialased äpid ja veebirakendused. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kutsealaga seonduvad peamised mõisted ja õigusaktidest tulenevad nõuded (metsaseadus, metsa majandamise eeskiri, metsa korraldamise juhend); 2) ergonoomia põhimõtted; 3) töö- ja keskkonnaohutuse alused; 4) esmaabi alused. 	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	16-05102017-4.1/7k
2. Kutsestandardi koostajad	Pille Meier, MTÜ Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liit Rainer Laigu, Riigimetsa Majandamise Keskus Peeter Lips, Luua Metsanduskool Meelis Kall, Luua Metsanduskool Tenek Mäekivi, Metsatuba OÜ Toomas Kams, HD FestForest Estonia AS Andres Olesk, OÜ Valga Puu Marek Moorits, OÜ Combimill Reopalu
3. Kutsestandardi kinnitaja	Metsanduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	8
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	05.10.2017
6. Kutsestandard kehtib kuni	30.03.2022
7. Kutsestandardi versiooni number	7
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	8341 Põllu- ja metsamasinate juhid

9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Harvester operator, level 4
Soome keeles	Hakkuukoneenkuljettaja
Vene keeles	оператор Харвестера
C.3 Lisad	
Lisa 1 Arvuti kasutamise oskused	